

Oma kätega tehtud aiatee

Foto: Svea Avvik

Enne aiatee rajamist tuleb läbi mõelda, kuidas teha drenaaz, sest kes tahaks pärast sadu läbi lompide sulistada. Materjalide valik on samuti lai, seega tasuks kaaluda, mis maja ning ümbritsevaga kõige paremini sobib. Looduslik kivi võib jätta ajahambast puretud mulje, seega sobib see enamasti vanemate majade juurde.

Julgemate ideedega tegijad kasutavad mitmesuguseid kombineeritud materjale, segavad stiile ja värve. Sillutise muster võib olla geomeetriline või vaba.

Pinnatud alade drenimine

Alade sillutamisel või betoneerimisel tuleks rajada väike kalle, et vesi ära valguguks. Kui kalle on umbes 2,5 cm iga meetri kohta, võimaldab see veel kiiresti ära valguda kas ümbritsevasse pinnasesse (kus taimed selle meelsasti vastu võtavad) või madalasse renni, mis viib imbkaevu või kanalisatsiooni.

Nõlva kalle peab alati olema majast, müüridest ja muudest aiarajatistest eemale. Renni võib ehitada tsementi süvistatud poolümaratest keraamilistest torudest või kelluga vormitud tsemendist. Kui soovid renni pilgu eest varjata, on kõige parem täita see väikeste kivide, killustiku või muu aeda sobiva sõmera materjaliga ning paigutada renni otsa väike rest, mis ei lase kivikesi ära uhtuda.

Sillutise kandekiht

Teeraja kandekihtiks sobib hoolikalt tihendatud aluspinnas, millele on laotatud paks liivakiht, kuid suurte, kõrge tallamiskoormusega alade rajamiseks või pehme aluspinnase puhul tuleb lisada kiht tihendatud täitematerjali, et sillutis vajuma ei hakkaks.

Täitematerjal

Sillutatud ala või teeraja tugeva kandekihi valmistamiseks eemalda pealmine pinnasekiht umbes 10 cm sügavuseni, mis on täitematerjali paigaldamiseks piisav sügavus. Pehme pinnase puhul tuleks sügavust kahekordistada.

Täitematerjal on telliskivide ja betooni segu, mille pinnale kipuvad pärast tihendamist jääma süvendid. Sileda ja kindla aluspinnase loomiseks kata täitematerjal 5 cm paksuse ehitusliiva kihiga. Rulli või tamba liiv kinni ja silu aiarehaga tasaseks. Väikesed sillutuskivid ja sillutusplaadid võib mörtida otse liivale.

Enne sillutatava ala kaevamist veendu, et selles ei ole maa-aluseid torustikke ega kaableid.

Sillutusplaatide paigaldamine

Esmalt joonista muster ruudulisele paberile, et enne plaatide ostmist oleks võimalik vajalik kogus täpselt välja

arvutada. Enne plaatide kinnitamist laota need lahtiselt aluspinnale, et saada ülevaade kogu mustrist. Kui tulemus on meelepärane, kinnita plaadid tsemendiga.

Sillutuskivide paigaldamine

Sillutuskive nimetatakse "elastseteks" kivideks, sest need paigaldatakse liivast kandepinnale lahtiselt, ilma mördita, nii et vajadusel saab neid teisaldada ja asendada.

Sillutuskivid tuleb paigaldada tihendatud täitematerjalist valmistatud kandekihile, mis on kaetud liivaga. Tsementi ega betooni pole kivide paigaldamisel vaja kasutada.

Kivide alla peab jääma 10 cm paksune täitematerjali kiht pluss 5 cm paksune liivakiht.

Algul tuleb sillutuskivid paigaldada nii, et nende pealispind jääks umbes 1 cm äärisest kõrgemale, võimaldades kandekihi täiendavat tihendamist. Seega lisa arvutuste tegemisel kandekihi (15 cm) paksusele sillutuskivide paksus miinus 1 cm. Kui vajaliku paksusega pinnasekiht on viimistletavalt alalt eemaldatud, paigalda täitematerjal ja silu pind võimalikult tasaseks.

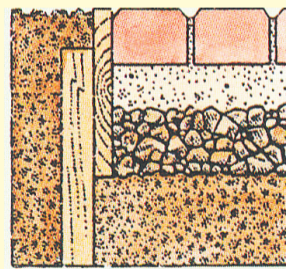
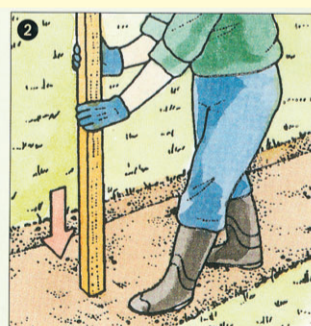
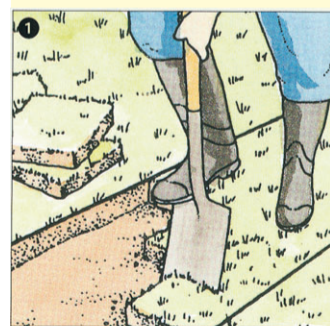

Sillutise servade fikseerimine

1. Puitäärise valmistamiseks naeluta puidust äärelaudade külge puust vaiad, nii et vaiatipud jäävad 5 cm võrra laudade pealispinnast allapoole. Suru vaiad piki

sillutise serva maasse, kuni laudade pealispind on maapinnaga tasa.

Katkendid raamatust "Aiakujunduse käsiraamat", Kirjastus Sinisukk

1. Tõmba maasse löödud vaiade vahele pingule kaks paralleelset nõõri vahekaugusega umbes 1 m ja vähemalt 5 cm võrra laiemalt kui viimistletud ala. Eemalda muru mätastena ning siis pealmine pinnasekiht. Eemalda umbes 20 cm sügavune pinnasekiht, et oleks võimalik paigaldada 10 cm paksune täitematerjali kiht, 5 cm paksune liivakiht ja valitud sillutusmaterjal.

2. Tihenda kraavi põhi toeka puitposti, sepavasara või mururulliga.

3. Laota pinnasele täitematerjal paksusega vähemalt 10 cm. Tihenda see kiht sepavasara.

4. Laota peale umbes 5 cm paksune kiht ehitusliiva. Silu liiva pind aiarehaga tasaseks ja rehitse ühtlaseks kõik täitematerjali või liiva konarused.

Telistest või äärekividest äärisel valmistamiseks kaeva sillutatava ala ümber kraav, mille laius ja sügavus on telliste või äärekivide mahutamiseks piisav, pluss 10 cm betoonist kandekihi jaoks. Tõsta betoon süvendisse ja paigalda tellised või äärekivid, enne kui betoon kõvastub ning fikseeri ääris ajutiselt laudraketisega, kuni kivide tagakülj betooniga täidetud saab. Kui betoon on kõva, eemalda raketis.

Aiatigid

Henrik Wanstadius

Veekogu rajamiseks aeda ei pea kulutama ter- vet varandust. Paljuga võib ise hakkama saada ja kui kõik on õigesti tehtud, ei ole hooldamiseks vaja palju vaeva näha.

Raamat tutvustab erinevaid tiike ja jugasid, an- nab juhiseid nende rajamiseks. Mis oleks tiik ilma taimedeta? Neid võib istutada kaldale, mada- lasse ja sügavasse vette.

Huviline võib muretseda oma tiiki kalu ja muid fauna esindajaid. Raamat annab nõu, mida teha, et vesi, kivid, muld, taimed ja loomad kok- ku sobiksid.

